

Nr 369.

*Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning
angående dels en omsättnings- dels en utskänkningsskatt å sprit-
drycker; given Stockholms slott den 6 juni 1921.*

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att godkänna härvid fogade förslag till förordning angående dels en omsättnings- dels en utskänkningsskatt å spritdrycker.

GUSTAF.

K. J. Beskow.

Förslag

till

Förordning

angående dels en omsättnings- dels en utskänkningskatt å spritdrycker.

Härigenom förordnas som följer:

Omsättningsskatt.

1 §.

För spritdrycker, som försäljas här i riket, skall, i den utsträckning här nedan sägs, till staten erläggas en avgift, benämnd omsättningsskatt.

2 §.

Omsättningsskatten upptages vid rusdrycksförsäljningsbolagens inköp av spritdrycker och utgår med 50 procent av det belopp, för vilket bolagen inköpa sådana drycker.

Rusdrycksförsäljningsbolagen äga att efter grunder, som av kontrollstyrelsen fastställas, vid försäljningen av spritdryckerna göra sig betäckta för omsättningsskatten.

3 §.

I fråga om omsättningsskattens inlevererande till statsverket skall följande gälla:

Då rusdrycksförsäljningsbolags inköp av spritdrycker sker genom den av kontrollstyrelsen tillsatta pris- och inköpsnämnden, skall bolaget vid spritdryckernas likviderande till omförmälda nämnd erlægga å köpeskillingen belöpande omsättningsskatt.

Vid inköp av spritdrycker annorledes än genom berörda nämnd skall rusdrycksförsäljningsbolag senast den femtonde dagen i månaden näst efter den, under vilken inköpet ägt rum, till nämnden avlämna av bolagets styrelse på heder och samvete bestyrkt uppgift rörande köpeskillingen, däri inberäknad tull- och fraktkostnad, ävensom erlægga därå belöpande omsättningsskatt.

Pris- och inköpsnämnden åligger att senast den femtonde dagen i varje månad å statsverkets giroräkning i riksbanken insätta under nästföregående månad influtna omsättningsskattebelopp.

Utskänkningsskatt.

4 §.

För spritdrycker, vilka utskänkas, skall upptagas en särskild avgift, benämnd utskänkningsskatt.

5 §.

Utskänkningsskatt utgår med 4 kronor för varje liter.

6 §.

Utskänkningsskatten upptages vid utskänkningen, dock att, där rusdrycksförsäljningsbolag till annan överlåtit rättighet till utskänkning, skatten skall erläggas vid dennes inköp av spritdrycker för rörelsen, såsom om utskänkningen då ägde rum.

7 §.

För utskänkningsskatt ansvarar vederbörande rusdrycksförsäljningsbolag.

8 §.

Rusdrycksförsäljningsbolag åligger

dels att senast den femtonde dagen i varje månad å statsverkets giroräkning i riksbanken insätta utskänkningsskatt för den myckenhet spritdrycker, som från bolaget under nästföregående månad utskänkts eller försålts till den, till vilken bolaget upplåtit utskänkingsrättighet,

dels ock att senast den tjugonde dagen i varje månad till kontrollstyrelsen avlämna — jämte bevis om berörda insättning — av bolagets styrelse på heder och samvete bestyrkt, specificerad uppgift rörande omfattningen av berörda utskänkning och försäljning.

9 §.

Kontrollstyrelsen äger meddela närmare föreskrifter och anvisningar rörande sättet för utskänkningsskattens uppbärande och redovisande.

Gemensamma bestämmelser.

10 §.

Kontrollstyrelsen åligger att före utgången av varje månad till statskontoret avlämna uppgift å de under nästföregående månad influtna omsättnings- och utskänkningsskattemedel.

11 §.

1 mom. Den, som i uppgift, varom i 3 § sägs, upptager lägre köpeskilling än den verkliga, så ock den, som i uppgift, varom i 8 § förmäles, upptager mindre myckenhet än som försålt, straffes med böter från och med ettusen till och med tiotusen kronor eller med fängelse. Den skyldige vare tillika pliktig att erlægga felande omsättnings- eller utskänkningsskatt.

2 mom. Underlåter någon att inom föreskriven tid avlämna sådan uppgift, som i 3 § omförmäles, eller avlämna sådan uppgift eller sådant bevis, varom i 8 § sägs, böte tio kronor för varje dag, uppgiften eller beviset utebliver; och äger kontrollstyrelsen därjämte genom lämpliga viten tillhålla den försumlige att uppfylla sin skyldighet. Där omsättningsskatt ej inom stadgad tid av rusdrycksförsäljningsbolag inbetalas, må sådan skatt utmätas med 50 procent av det belopp, varå kontrollstyrelsen på grund av verkställd undersökning fastställer skatt hava bort erläggas. Likaledes må, där stadgad insättning av utskänkningsskatt ej skett före utgången av månaden näst efter den, under vilken den myckenhet, för vilken skatten utgått, blivit försåld, sådan skatt utmätas till ett belopp motsvarande 4 kronor för varje liter av den myckenhet spritdrycker, som kontrollstyrelsen efter verkställd undersökning fastställer hava försålt.

12 §.

Förseelse mot föreskrifterna i denna förordning åtalas vid allmän domstol.

Böter och viten, som enligt denna förordning ådömas, tillfalla kronan.

Saknas tillgång till deras fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1921, från och med vilken dag förordningen den 22 juni 1920 (nr 330) angående dels en omsättnings- dels en utskänkningsskatt å spritdrycker skall upphöra att äga giltighet, samt gäller intill utgången av år 1922.

Härvid skall dock iakttagas:

Den, till vilken rusdrycksförsäljningsbolag överlåtit rättighet till utskänkning av spritdrycker, är skyldig att erlægga utskänkningsskatt för sitt lager av dylika drycker vid tiden för förordningens ikraftträdande, dock med rätt för honom att därvid avräkna vad han med tillämpning av förut gällande bestämmelser i sådan skatt erlagt för samma lager; och åligger det honom att *dels* samma dag förordningen träder i kraft till vederbörande rusdrycksförsäljningsbolag avlämna på heder och samvete avgiven, specificerad uppgift angående berörda lager, *dels ock* före den 15 juli 1921 erlægga därå belöpande, ännu ej erlagd utskänkningsskatt till bolaget, som har att senast den 15 i nästpåföljande månad uti den i 8 § angivna ordning inleverera beloppet till statsverket. Upptager någon mot bättre vetande i uppgift, varom nu är sagt, mindre myckenhet än han vid tiden för förordningens ikraftträdande innehar, eller underlåter någon att inom föreskriven tid avlämna sådan uppgift eller erlægga stadgad utskänkningsskatt för sitt lager av spritdrycker vid tiden för förordningens ikraftträdande, vare i tillämpliga delar lag som i 11 § för motsvarande fall sägs.

Här avsedd innehavare av utskänkingsrättighet, vilken vid utgången av förordningens giltighetstid innehar lager av spritdrycker, äger, därest han nästa helgfria dag till vederbörande rusdrycksförsäljningsbolag angående berörda lager avlämnar sådan uppgift, varom ovan sagts, att återbekomma därför erlagd utskänkningsskatt. Upptager någon mot bättre vetande i omförmälda uppgift större myckenhet, än han vid tiden för utgången av förordningens giltighetstid innehade, straffes som i 11 § 1 mom. första punkten sägs.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 6 juni 1921.*

Närvarande:

Statsministern VON SYDOW, ministern för utrikes ärendena greve WRANGEL,
statsråden ERICSSON, DAHLBERG, MURRAY, ELMQUIST, MALM, BERGQVIST,
HAMMARSKJÖLD, EKEBERG, HANSSON, BESKOW.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Beskow anförde härefter:
För att täcka den brist, som beräknades komma att uppstå i 1921 års riksstat, föreslog bevillningsutskottet vid 1920 års riksdag upptagande av omsättningsskatt och utskänkningsskatt å spritdrycker. Sedan förslaget bifallits av riksdagen och godkänts av Kungl. Maj:t, utfärdades den 22 juni 1920 förordning i ämnet (Svensk författningssamling nr 330).

Enligt denna förordning utgår omsättningsskatten, som skall erläggas för spritdrycker, som här i riket försäljas, och som enligt närmare angivna bestämmelser upptages vid rusdrycksförsäljningsbolagens inköp av spritdrycker, med 25 procent av det belopp, för vilket bolagen inköpa sådana drycker. Utskänkningsskatten åter, som erlägges för spritdrycker, vilka utskänkas, utgår med 2 kronor för varje liter och upptages vid utskänkningen, dock att, där rusdrycksförsäljningsbolag till annan överlåtitt rättighet till utskänkning, skatten skall betalas vid dennes inköp av spritdrycker för rörelsen, såsom om utskänkningen då ägde rum. Förordningen trädde i kraft den 1 juli 1920 samt gäller intill utgången av år 1921.

Vid framläggandet av årets statsverksproposition anförde dåvarande chefen för finansdepartementet, att det vid det sökande efter ökade skattekällor, som varit nödigt, legat nära tillhands att beakta den intill slutet av år 1921 utgående omsättnings- och utskänkningsskatten å spritdrycker. En liknande skatt syntes böra beräknas också för år 1922. I enlighet med departementschefens hemställan upptogs också nu ifrågasvarande skatt i förslaget till riksstat för år 1922, och uppskattades i

statsverkspropositionen intäkterna av densamma till enahanda belopp som för år 1921 eller till 41 miljoner kronor.

När jag tidigare i dag för Kungl. Maj:t framlade förslag till nya inkomstberäkningar för 1921 års tilläggsstat och 1922 års riksstat, påpekade jag, att det vid de senaste uppskattningar, som ägt rum inom kontrollstyrelsen rörande omsättningsskattens och utskänkningsskattens avkastning under innevarande och nästkommande år, ansetts som sannolikt, att skatten icke komme att giva vad i riksstaten beräknats. Därest icke den nu rådande depressionen skulle komma att mer avsevärt skärpas, borde man emellertid kunna räkna med en säker inkomst av 32 miljoner kronor under innevarande år, vilket belopp, under förutsättning att förhållandena icke alltför mycket förändrades, syntes vara att påräkna även under år 1922. För egen del förklarade jag, att ehuru, om man utginge från omsättnings- och utskänkningsskattens avkastning under första kvartalet 1921, de verkställda beräkningarna syntes hava uppgjorts med måhända väl långt driven varsamhet, jag dock icke ville frångå desamma, utan att jag ansåge mig böra räkna med en från 41 miljoner kronor till 32 miljoner kronor minskad avkastning å skatten ifråga.

Sedan jag emellertid sedermera konstaterat, att i riksstatförslaget en brist förelåge på inalles omkring 30 miljoner kronor, anförde jag, att jag vid vägande av olika möjligheter för uppbringande av medel till bristens täckande, stannat för att förorda en höjning av omsättnings- och utskänkningsskatten å spritdrycker. I det att jag anhöll att senare under dagen få framlägga ett närmare utformat förslag härom, inskränkte jag mig i berörda sammanhang till att anmärka, att en höjning av omsättningsskatten, som för närvarande utginge med 25 procent av det belopp, för vilket rusdrycksförsäljningsbolag inköper spritdrycker, till 50 procent och av utskänkningsskatten från 2 kronor till 4 kronor för varje liter skulle tillföra statskassan ungefär det för budgettäckningen behövliga fyllnadsbeloppet. Jag hade då jämväl — med utgångspunkt från att skatteförhöjningen skulle träda i kraft redan den 1 juli i år — räknat med ett belopp av 6 miljoner kronor att under särskild inkomsttitel upptagas å 1921 års tilläggsstat.

Till ytterligare motivering för min beräkning, att den ifrågasatta skatteförhöjningen under år 1922 skall komma att inbringa 30 miljoner kronor, ber jag att här få tillägga följande. Jämlikt de inom kontrollstyrelsen utförda reviderade uppskattningar, som jag förut omförmält och till vilka jag anslutit mig, skulle omsättnings- och utskänkningsskatten enligt nu gällande grunder komma att under år 1922 lämna en avkast-

ning av 32 miljoner kronor. Då mitt förslag innebär en fördubbling av skattesatsen, borde rent matematiskt förhöjningen tillföra statsverket en merinkomst av samma belopp. Att jag dock stannat vid allenast 30 miljoner kronor, har berott på att jag ansett mig böra räkna med att den prisfördyring, som måste bli följd av skatteförhöjningen, kommer att medföra någon minskning i konsumtionen. Å andra sidan förefaller mig den av mig kalkylerade reduktionen av 2 miljoner kronor vara uppskattad med nödig försiktighet, helst som, på sätt jag förut påpekat, de inom kontrollstyrelsen utförda, till grund för ifrågasvarande kalkyler liggande beräkningarna, enligt vilka skatten under förutsättning av de nuvarande grundernas bibehållande skulle lämna en från 41 miljoner till 32 miljoner kronor minskad avkastning, synas verkställda med stor varsamhet.

Jag har redan angivit, att jag tänkt mig, att den ifrågasatta höjningen av omsättningsskatten och utskänkningsskatten skall träda i kraft redan den 1 juli 1921. Enligt de av mig i det föregående tillämpade beräkningsgrunderna skulle under nämnda förutsättning skatten för innevarande år komma att inbringa, under första halvåret 16 miljoner kronor och under det senare halvåret 31 miljoner kronor eller sålunda under hela året 47 miljoner kronor.

I detta sammanhang torde böra påpekas, att en ökning av omsättningsskatten, på sätt av mig föreslagits, synes komma att under förutsättning av nu gällande partipris och grunder för detaljprisberäkningen innebära följande höjningar i detaljprisen å här angivna varor:

V a r u s l a g	A. B. Stock- holmssyste- mets nu- varande pris kr. per liter	Pris under förutsättning av 50 % omsättnings- skatt kr. per liter	Ökning kr. per liter
Renat potatisbrännvin	3.60	4.15	0.55
Akvavit	4.80	5.60	0.80
Eau de vie*	5.70	6.65	0.95
» » »***	8.70	10.15	1.45
Cederlunds punsch, söt	6.—	7.—	1.—
Grönstedts » , blå	7.40	8.60	1.20

Vad angår detaljbestämmelserna i nu gällande förordning rörande omsättningsskatten och utskänkningsskatten hava så vitt mig bekant några

erinringar mot desamma ej förekommit. Den nya förordningen i ämnet torde följaktligen, med iakttagande av de ändringar, som föranledas av de förhöjda skattesatserna, och av en i samband därmed vidtagen jämkning beträffande de belopp, som enligt 11 § 2 mom. må i vissa fall utmätas, kunna avfattas i huvudsaklig överensstämmelse med den föregående förordningen. Genom en särskild övergångsbestämmelse torde böra sörjas för att den, till vilken rusdrycksförsäljningsbolag överlåtit rättighet till utskänkning av spritdrycker, förpliktas att erlagga utskänkningskatt för sitt lager av dylika drycker vid tiden för förordningens ikraftträdande, dock med rätt för honom att därvid avräkna vad han med tillämpning av förut gällande bestämmelser i sådan skatt erlagt för samma lager.

Då riksdagen år 1920 biföll förslaget om omsättningsskatt och utskänkningsskatt å spritdrycker, beslöts tillika, att, utan hinder av stadgandet i sista stycket av 1 § i gällande förordning angående statsverkets fond av rusdrycksmedel, de genom de beslutade skatterna inflytande medlen icke skulle läggas till nämnda fond. Genom proposition nr 59 till den nu församlade riksdagen har Kungl. Maj:t föreslagit, bland annat, den ändring av förordningen angående statsverkets fond av rusdrycksmedel, att sista stycket av 1 § måtte bortfalla. I händelse av riksdagens bifall härtill erfordras i år icke något beslut av innehåll, att avkastningen av omsättningsskatten och utskänkningsskatten å spritdrycker icke skall tillföras ifrågavarande fond.

Sedan föredragande departementschefen härefter uppläst ett inom departementet utarbetat förslag till förordning angående dels en omsättnings- dels en utskänkningsskatt å spritdrycker, hemställde departementschefen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att antaga samma förslag.

*Departements-
chefens hem-
ställan.*

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle till riksdagen avlätas proposition av den lydelse, bil. litt. ... vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Georg Z. Topelius.